

Bà Cổ Tích

Là trẻ con, ít đứa không mê cổ tích. Tôi cũng thế thôi. Ngoài bao nhiêu cổ tích Việt Nam, tôi còn biết thêm nhiều chuyện dân gian, thần thoại các nước. Tất cả đều nhờ sách báo, chiếu bóng, tivi. Riêng cảnh quần quít nghe bà kể chuyện, tôi chưa hề được sống qua một lần.

Tôi thường đọc thấy người ta hay viết rằng: Được buổi trời trong gió mát, mấy đứa bé lại rủ nhau khênh chõng kê giữa sân. Hoặc đơn sơ trải manh chiếu bên thềm...ấy là lúc thư thả. Mấy bà cháu quây quần đợi ông giảng lơ lửng lên khỏi ngọn tre xanh đen gập gù. Bà ngồi còng còng như gốc cổ thụ dãi dầu mưa nắng. Đàn cháu xúm xít làm nụ làm hoa. Đứa cây bé, sà vào lòng bà nũng nịu. Đứa búi quanh lưng bà. Đứa bò toài lê la, nghênh nghếch mặt hóng về phía bà... Là trẻ con, đứa nào không háo hức chờ nghe chuyện ngày xưa. Sao chẳng có tôi trong lũ trẻ đó? Bà ngoại tôi xa, bà nội tôi làm công nhân cùng trong thị xã này, nhưng vẫn ở căn hộ tập thể nhà máy mấy mấy khi tôi được gặp. Còn người bà cổ tích, nhiều lúc tôi lại ngỡ đang ngồi trước mặt...

Khẽ cau mày mắng yêu lũ cháu vùi vãnh xong, bà bỗng móm mém cười. Bà hiện từ ngẩng lên, khuôn mặt ngời ngời ánh trắng, nhả ra câu vào chuyện muôn thuở. Rằng ngày xưa ngày xưa... Tiếng bà rí rí xa gần, lúc vui lúc buồn. Như tiếng ngân của cổ cây xóm mạc. Như tiếng vọng của đất cát trời đêm...

Chuyện bà kể, dặt dứu miên man, tối này gỏi sang tối khác. Bà là nguồn cổ tích chẳng bao giờ vơi cạn. Tôi trông rõ dòng chảy sóng sánh lấp lánh. Tôi nhảy xuống tùm tùm tập bơi, tập lặn. Nước mát vỗ quanh tôi nổi bọt. Hoa sóng phập phồng bao bóng đáng kì ảo của cô Tấm, chàng Sọ Dừa, nàng Tiên, ông Bụt. Rồi quan Trạng, lão Phú ông...

Những nhân vật ấy tôi thuộc tự tấm bé, thuộc vỡ lòng học chữ, bà nội mua cho quyển truyện tranh làm quà. Tôi đã biết đánh vần từ tập "Tám Cám" đó. Bây giờ vẫn thèm nghe ai kể lại, cho mình ôn đủ câu nhớ câu quên. Biết tìm đâu người xưa cũ ấy? Bà nội tôi tắt bật suốt ngày. Lâu lâu mới thấy bà phóng xe máy ghé qua. Mãi gần đây, cô tôi đi lấy chồng, chú út vào đại học, bà có dịp đến nhà tôi lâu hơn.

Nhớ lần ấy, chú mèo con cứ quẩn bên bà. Tôi đuổi mãi không xong, tức lắm, dư dứ định đá nó mấy lần. Bà cười vuốt ve lưng con vật, nựng nịu như nói cùng ai: "Tội nghiệp nhĩ... Bé tí thế này sao cứ bị dậm dọ. Thôi nằm ngoan ngoan đây nào..."

Tôi lạ lùng nhìn con vật tinh nghịch cuộn khoanh góc ghế ra về khoái chí. Suốt buổi nó không còn chạy trước nhảy sau, vướng víu lung tung nữa. Tiếng gừ gừ chú mèo con, êm ả như của đêm trăng nào quen lắm. Như tự thời con vật còn hiểu được tiếng người.

Tình cờ, bà đến bên cửa sổ, có chậu cảnh chĩa hiều sao héo rũ. Bà xuyết xoa: "Thứ hồng quế này quý lắm. Ai nỡ để chết khô thế này. Nào, hồng tươi lên nhé..." Ngọn cây mềm oặt, dưới cơn mưa nhẹ tay bà, chột cứng cáp đứng lên. Mấy nụ xúm xít he hé nở. Nụ nụ nhất xòe cánh hoa đỏ thắm ngan ngát. Tôi đứng lặng giữa làn hương hồng lâng lâng, chột tưởng đến đâu đây, những giàn lý búi nhài. Có lẽ mình đang được sống cảnh bà kể chuyện thật chẳng?

Hoa còn nở, bà đã phải về. Con mèo meo meo muốn vọt theo. Tôi vội cúi xuống bế nó lên, đặt ngồi bên bậc cửa cạnh chậu hồng. Mấy đứa chúng tôi cùng mê mãi, dõi theo mãi bóng xe máy tàng tàng của bà, đang hòa dần trong dòng sáng đường phố vừa lên đèn. Đông đúc. Vội vã... Tấm áo công nhân bạc phéch vai, và mái tóc cắt cao uốn gọn, với mùi khói xăng xe, tìm đâu trong chuyện ngày xưa?./